

M. A. E.

A „MAGYARORSZÁGI ARTISTA EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

E hivatalos közlöny megjelenik a háború tartama alatt havonta egyszer. Minden feleletet óhajtó levélhez válaszbélyeg melléklendő. ■■■■■ TELEFON 28—75.

Felelős szerkesztő:
AALBACH JACQUES

Előfizetési díj tagoknak: egész évre 4.80 K, fél évre 2.40 K, negyedévre 1.20 K, havonként 40 fillér, nem tagoknak 50 :: :: százalékkal drágább. :: ::

Az egyesület hivatalos helyisége és a M. A. E. szerkesztősége: VII., Akácfa-utca 11. sz. I. em. Hivatalos órák: d. u. 3—4.

Ha majd visszajönnek . . .!

Ha egy pillantást vetünk pályatársaink helyzetére, arra a szomorú tapasztalatra jutunk, hogy a háború alatt hivatásunk teljesítése igen sok akadályba és nehézségbe ütközik. Mint egyáltalán mindenkit, úgy főként az artistákat súlyos helyzetbe juttatta a háború. Sokan közülünk a harctéren vannak, sok existenciá semmisült meg és nem egy artistacsalád, mely a háború kitörése előtt rendezett viszonyok közt élt, most, hogy a család fentartója a házáért harcol, kizárólag az állam segítségére van utalva. Ámde az állam nem képes elegendő segítséget nyújtani és bizony a mostani irtózatossággal mellett a társadalom is kénytelen mindent elkövetni az itthonmaradt családok támogatására.

A magyarországi artista egyesület a hadba vonult tagok itthonlevő családja érdekében minden lehető elkövet, sok nyomorúságot enyhített és sok könnyet száritott már fel. De végre egy kút is kiapad. Az egyesületi segélyalapja sürgős támogatásra szorul és e soroknak épen az a célja, hogy a figyelmet erre a kérdésre irányítsa. Szívlelje meg minden kartárs és kartársnő e sorok intelmeit és ne helyezkedjék arra a könnyelmű álláspontra, hogy: „hiszen nekem jó dolgom van, mi közöm nekem elszegényedett kartársaimhoz!”, hanem gondoljon mindenki arra, hogy emberi kötelessége a nálánál kevésbé szerencsés, vagy pláne szerencsétlen helyzetben levő embertársán segíteni.

Az összes artisták szoros összetartására azért is szükség lesz, mert arra is kell gondolnunk, hogy a háború után a fronton harcoló artisták egy része egészségesen fog visszatérni, egy másik része pedig betegen, sebesülten, vagy megrokkannva jön majd haza. Ezeken a kartársainkon is segítenünk kell, ezek között is igen sokan lesznek, akik támogatásunkat kénytelenek lesznek igénybe venni abból a célból, hogy hivatásukat folytathassák.

Lesznek, akik ruházatra, kellékekre, zenére, műsorra valót fognak tőlünk kérni, mert a mi segítségünk

nélkül ezeket a foglalkozásukhoz feltétlenül szükséges eszközöket beszerezni képtelenek lennének, — sokan új számot akarnak majd összeállítani, amihez idő is, munka és közben pénz is kell, — a betegeket gyógyíttatnunk kell, hogy egészségüket minél előbb visszanyerhessék, — és végül arról is fog kelleni gondoskodnunk, hogy azoknak a teljesen rokkant kartársainknak, akik a színpadon vagy a manégeben nem tudnak többé működni, valamilyen más megélhetési forrást szerezzünk.

De nem szabad megfeledkeznünk az özvegyekről és árvákról sem, akik családfentartójuk halála miatt a legnagyobb nyomorba jutottak. Nekünk mindezek a bajba jutott kartársainkat és ezek családját a leghatályosabban és legerőteljesebben kell támogatnunk és ehhez a megfelelő anyagi eszközöket is elő kell teremtenünk. Ez pedig csak akkor lehetséges, ha összes kartársaink összefognak és egyesületünket úgy erkölcsi, mint anyagi támogatásban részesítik.

A magyarországi artista egyesület ma nincs abban a helyzetben, hogy az összes artisták hozzájárulása nélkül feladatainak megfeleljen. A tagsági díjak annak folytán, hogy a tagoknak majdnem fele része hadba vonult és ezek tagdíjaik fizetése alól fel vannak mentve, — nagyon megapadtak, másrészt az itthon levő tagok is késedelmesen tesznek eleget fizetési kötelességüknek, — viszont az itthon maradt tagok és ezek családjai is nagy mértékben igénybe veszik az orvosi segítyt és a gyógyszereket, ami a gyógyszerek óriási áremelkedése folytán az egyesületre nézve igen nagy terhet jelent. Ezenfelül az egyesület a bajba jutott kartársakat, valamint a bevonult tagok családjait is segítyezi.

Mindezen teendők ellátása megköveteli, hogy minden egyes artista, akiben a kötelesség érzetnek legcsekélyebb szikrája is megvan, erkölcsi kötelességének tartsa az egyesület támogatását és ezzel lehetővé tegye, hogy az egyesület megfelelhessen azoknak a súlyos feladatoknak, melyek a háború után reá várnak és amelyeknek célja kartársainkat a nyomortól megmenteni.

Minden tag tekintse becsületbeli kötelességének, hogy a tagsági díjakat pontosan megfizesse, akik pedig még nem tagjai az egyesületnek, tartsák legelső kötelességüknek, hogy az egyesület kötelékébe felvétessék magukat, mert csak ily módon leszünk képesek a kart fenyegető katasztrófát kikerülni.

Az egyesület vezetősége minden tőle telhetőt el fog követni, hogy ahol lehet, segítséget nyújtson, ámde ehhez pénzre van szüksége. A rendkívüli idők által megkivánt súlyos feladatokat csak anyagi eszközök rendelkezésre bocsátásával tudja megoldani. A hadikölcsönre történt jegyzéseink most nem sokat használnak és ezért szükséges, hogy minden artista vállvetve törekedjék a szükséges anyagi eszközök rendelkezésre bocsátásával lehetővé tenni, hogy az egyesület a nyomorban sinylődők érdekében a legáldásosabb működést kifejthesse.

Értekezlet.

A M. A. E. június 28-án tartotta volna június havi rendes választmányi ülését. A választmányi tagok nagy része katonai szolgálatot teljesítvén, mások a fővárostól távol lévén, az ülést nem lehetett megtartani s így Rott Sándor elnök úgy határozott, hogy a vezetőség és a választmány megjelent tagjaival a legfontosabb folyó ügyeket elintézi.

Az értekezleten jelen voltak: *Rott Sándor* elnök, *Gyárfás Dezső I.* alelnök, *Aalbach Jacques* ügyv. titkár, *Lénárd Béla* segéd-titkár, *Szabó Sándor* pénztáros, *Mach*

Lázár számvizsgáló. A tanácskozás folyamán azután megjelent *Palotai Frigyes* választmányi tag.

Rott elnök a tanácskozást megnyitván, *Aalbach* ügyv. titkár referál a fontosabb folyó ügyekről. 1454. sz. tag, ki a háboru kitörése óta frontszolgálatot teljesít, 15 koronát küldött be kölcsönének törlesztésére. 1447. sz. tag felesége, férje katonai szolgálatot teljesítvén, segélyért folyamodik az egyesülethez, mivel három gyermekével a legnagyobb nélkülözéseknek van kitéve. *Aalbach* ügyv. titkár, mint aki segélyezésre méltónak ismeri a családot, pártolólággal terjeszti a kérvényt az elnökség elé, s így kérvényezőnek ismét 20 kor. *vissza nem fiztendő* segély szavaztatik meg.

1583. sz. tag 30 korona visszafizetendő segélyt kér. Az illető tag sebesülten jött haza a harctérről s a tanácskozáson résztvevők szerint érdemes a támogatásra. Kérelmének helyt adnak és 30 korona *visszafizetendő* segélyt szavaznak meg neki.

1564. sz. tag segélyt kér. Kérése okául felhossa, hogy katonai szolgálatot teljesít, folyton betegeskedik és teljesen pénz nélkül áll. *Aalbach* ügyv. titkár pártoló szavai után 10 korona *vissza nem fizetendő* segélyt szavaznak meg neki.

75. sz. tag 50 korona kölcsönt kér, melyet 5 koronás havi részletekben akar törleszteni. Okául betegségét hozza fel, melynek kezeltetése nagyobb rendkívüli kiadásokat okozott neki. A folyamodó mindenképpen érdemes lévén a támogatásra, az 50 kor. *visszafizetendő* segély megadatik.

705. sz. tagdíjára és kölcsönére halasztást kér. Megadatik.

Felvételre jelentkezett *Bózvári Magda* (*La Madeleine*) táncosnő. Okmányai rendben lévén, felvétetett.

Özv. *Vaczlavek Lászlóné* v. tag, az egyesületbe

Régmúlt időkől.

Első szerződésem kezdete és vége.

Irta: *Aalbach Jacques*.

(Vége.)

Délutánonkint a gyönyörű sétány fái között sétálgattam a pályaudvar felé és ott megvártam, amíg a keleti expressvont, mely Indián nem állott meg, keresztülszáguldott az állomáson. Majd bevártam még a budapesti gyorsvontot és honvágtyól eltelve nézegettem, nem-e találok az utasok között valamely ismerős arcot.

Azon a napon, amelyen a táblás ház előtt kellett volna játszanunk, legszebb reményekkel eltelve, vígan és jókedvűen sétálgattam ismét az állomásra. Programmszerű pontossággal száguldott villámgyorsasággal az állomáson keresztül az expressvont, majd rövidesen utána berobogott a budapesti gyorsvont. Szokásom szerint nézegettem az utasokat, amikor egyszerre csak valaki hátulról megveregeti vállamat és egy ismerős hang kérdi: „Hát te mit csinálsz itt?”

Megfordulok és az ijedségtől megdermedve *M.* nevű nagybácsimat ismerem fel, aki egy bőrkereskedő utazója volt. Nagy nehezen egy pár szót nyögtem, de nagybácsim félbeszakított és közölte velem, hogy neki sürgős dolga van, egy végrehajtás foganatosítása végett

jött Indiába és megkért, hogy este várjam meg a nagyvendéglőben, ott majd elbeszélgetünk. Ezzel sietve eltávozott.

Kétségbeesve indultam haza felé, azon gondolkodva, hogy fogom nagybácsim előtt eltitkolhatni, hogy színész vagyok, mert alaposan tarthattam attól, hogy ha ő ezt megtudja, elárulja titkomat édes anyámnak és ezzel nagy kellemetlenségeket okoz majd nekem. Otthon fel akartam venni jobbik ruhámat, hogy esti találkozásunk alkalmával kedvezőbb benyomást keltsék nagybácsimnál. Amint lakásom ajtaja elé érkeztem, hallom, hogy a házigazdám néhány úrral vitatkozik és azt mondja nekik: „ezt a bőröndöt nem lehet lefoglalni, mert nem az enyém!”

„Eh mit, ezek üres kifogások — ügyvéd úr, tessék csak ezt is lefoglalni!”

E hang hallatára majd elájultam, nagybácsim hangját ismertem fel! Ő volt az, aki bőröndömet le akarta foglalni, azt gondolván, hogy házigazdám ezt az ingóságot meg akarja magának menteni.

Erre a cipésmester elkezdett kiabálni: „micsoda, hogy ez kifogás? Hát tudja meg, hogy ez a bőrönd egy komédiásé, aki nálam lakik, — ha nem hiszi, kérdezze meg tőle magától, éppen itt jön” — és diadalmas pillantással mutatott reám.

Nagybácsim meglepettve rohan reám és kérdi

való visszavételét kérelmezi régi tagsági számának megtartásával. Az utánafizetendő összeg mikénti fizetésének megállapítása után özv. Vaczlavek Lászlónénak visszavételét elhatározzák.

Aalbach ügyv. titkár felhívja a vezetőség figyelmét az egyesület anyagi helyzetére. A tagok nagyrésze katonai szolgálatot teljesít s a tagdíjfizetés alól fel van mentve, a hadbavonultak családjai nagyrészt támogatásra szorulnak s az itthon, szerződésben levő tagok igen kis mértékben teljesítik kötelességüket az egyesülettel szemben.

Indítványozza, hogy az egyesület rendezzen 2—3 matinét, a Beketow cirkuszban, a Henry-arénában és a Nemzeti Parkban. Rott elnök indítványára elhatározzák, hogy elsősorban Beketow igazgatóval fognak érintkezésbe lépni és Rott elnököt és *Aalbach* ügyv. titkárt bizzák meg ezzel.

Több tárgy nem lévén, Rott elnök az értekezletet berekeszti.

Adományok.

Goórné Wabits Lujza, a Berliini-Kert igazgatónője, valamint **Steiner Lajos** tagunk 10—10 koronát küldtek be az egyesület rendkívüli segélyalapja javára. Nagylelkű adományukért fogadják hálás köszönetünket.

Orvosi hírek.

A Lipótvárosi vizgyógyintézet (V., Báthory-utca 3.), melynek igazgató-főorvosa dr. Farkas Márton, a főváros egyik legismertebb ilyenmü intézete, melyben szigorú orvosi ellenőrzés mellett a leglelkiismeretesebben kezelik

a pácienseket. Ügyvezető titkárunk megbeszélést folytatott dr. Farkas Márton úrral, melynek eredményeként az intézet igazgatósága a M. A. E. tagjait árkedvezményben részesíti. Ilyfajta kezelésre szoruló tagjaink forduljanak tehát bizalommal az intézet igazgatóságához. (V., Báthory-utca 3.)

Dr. Kircz Gyula egyesületi orvosunk 15 napi szabadságra ment. Rendelését augusztus 1-jén kezdi meg.

Tagjaink számára rendelnek:

Dr. Frank Géza, VI., Andrassy-ut 32. Telefon 151—04.

Dr. Schaffer Ármin, belgyógyász, VIII. Kun-utca 4. szám
Telefon József 8—89.

Dr. Widder Bertalan, nőorvos sebész, VII. Rákóczi-ut 10.

Dr. Kohn László, belgyógyász, V. ker., Sas-utca 5. Telefon 121—89.

Orvosi ügyrend.

Figyelmeztetjük t. tagjainkat, hogy az egyesületi orvos urak minden hónapban megkapják azon tagok névjegyzékét, kik szabályaink szerint orvos és gyógyszer használatára jogosultak.

Orvos és gyógyszer használatára jogosult az a tag, aki tagdíját pontosan és legalább egy félhónapra előre kifizette. Minden tag köteles ezt az orvosnak igazolványával bizonyítani.

Kénytelenek vagyunk szabályaink ilyen szigorú betartására, mert a tagdíjak csak gyéren folynak be és leginkább a nemfizetők terhelik meg gyógyszereszámlánkat.

tőlem, hogy igaz-e ez? Bűnösségem tudatában némán igenlőleg bolintottam.

Nagybácsim erre — minthogy nem volt már más lefoglalható ingóság — kíséretével együtt eltávozott és odaszólt nekem: nem kell már a nagyvendéglőbe fáradnod, mert én most visszautazom Budapestre és ott majd elmondok mindent édes anyádnak! Szólt — és eltűnt.

Én meg ott álltam, mint egy lefórázott kutya!

*

A következő nap délutánján táviratilag 15 forintot kaptam édes anyámtól azzal az utasítással, hogy azonnal jöjjen haza. Miután kifizettem lakbéremet, annyi pénzem maradt, hogy éppen csak az útiköltséget fizethettem volna ki, de bőröndömet már nem tudtam volna feladni. Szorult helyzetemben a rendezőhöz fordultam tanácsért, mire ő azt mondta nekem, hogy a bajon igen könnyen lehet segíteni. Ő t. i. a nagyvendéglőben kuglizni szokott és a bíróbancot adta és mivel mindig nyerni szokott, felszólított, legyen vele mutyi, majd a nyereségből azután fedezhetem költségeimet.

Minthogy néhányszor láttam, hogy tényleg nyert, belementem az üzletbe, odaadtam neki pénzemet. Ámde ha a sors valaki ellen összeesküszik, nincs segítség. Rövid idő múlva a bank eluszott és nekem egy fillérem sem marad.

Most igazán benne voltam a bajban! Haza nem sürgönyözhettem és Indiában senkim sem volt, akihez segítségért fordulhattam volna. De a rendezőnek megint volt egy jó ötlete. Eljött velem a pályaudvarra és az állomásfőnöknél kieszközölte, hogy bőröndömre előlegezte nekem az útiköltséget és adott nekem még egy forintot is. A bőröndöt persze utánvétellel adta fel.

Szorongó érzéssel, kétségbeesve utaztam haza felé, de amint haza érkeztem, rögtön láttam, hogy édes anyám boldog, hogy viszontláthat. Elhatároztam, hogy közlöm vele, miszerint szinipályára akarok lépni, megkértem, egyezzen bele és bocsásson meg nekem. Édes anyám belenyugodott a változhatatlanba, megbocsátott és beleegyezett.

Mikor azonban megérkezett bőröndöm és kisült, hogy nemcsak a fuvart, de az utánvételi összeget is meg kell fizetni, édes anyám ismét megharagudott. Én azonban diplomatikusan úgy intéztem a dolgot, hogy este olyankor jöttem haza, amikor édes anyám már aludt, reggel pedig olyankor távoztam hazulról, amikor még aludt. Lassankint azután édes anyám haragja is elmúlt és így szenvedéseim, melyeket első szerződéssem okozott, hála Istennek teljesen véget értek.

A háboru folytán a gyógyszerek tetemesen drágultak, segélyalapjaink pedig annyira igénybe vannak véve, hogy a legnagyobb mértékben kell takarékoskodnunk. A tagdíjak pontos fizetése ma becsületbeli kötelessége minden tagnak.

A vezetőség nevében:

Aalbach Jacques,
ügyvezető titkár.

Figyelmeztetés.

Figyelmeztetjük tisztelt tagjainkat a választmány-nak azon határozatára, miszerint a tagdíjhátralékra adott halasztás csak három hónapra szól és annak lejártával a tagdíjak befizetendőek, vagy pedig a halasztási kérvényt kell megújítani. A halasztási idő alatt a tag az alapszabályban körülírt jogokat nem élvezi.

Azon tagok, akik a hadseregben hadiszolgálatot teljesítenek, a tagdíj fizetés alól fel vannak mentve, de csak abban az esetben, ha nincs alkalmuk mellékesen keresethez jutni vagy nincsenek szerződésben.

A taglisták szétküldése. Felkérjük tisztelt tagjainkat, hogy hátralékos tagdíjaikat annál is inkább befizetni sziveskedjenek, mert augusztus hó elején szétküldjük a vidéki hatóságoknak tagjaink újabb névsorát, melyben csak azon tagjaink foglaltatnak benn, kik tagdíjakkal hátralékban nincsenek.

Felhívás!

Felhívjuk mindazon artistanőket és artistákat, kik még nem tartoznak egyesületünk kötelékébe, hogy abba tagokul belépjenek, mert az egyesületet támogatni nemcsak kötelesség, hanem az a csekély tagdíj ellenében sokat nyújt.

A M. A. E. vezetősége.

Tagjainkhoz!

Felkérjük t. tagjainkat, hogy úgy jelenlegi címüket, mint pedig lakásváltoztatásukat velünk azonnal közöljék, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen. Az előfizetési díj a tagdíjjal együtt küldendő.

A M. A. E. vezetősége
és a Szerkesztőség.

Artista soha se feledkezzék meg a Magyarországi
Artista Egyesület rokkant alapjáról.

Kiadja a „MAGYARORSZÁGI ARTISTA EGYESÜLET.”

Magyar artisták a harcmezőn.

A tábori postaszámokat — amennyiben azok általunk ismertek — szívesen tudatjuk. Kérdezősködésnél válaszbélyeg melléklendő

Ádám Adolf
Áldor Adolf
Arányi Vilmos
Árva Rezső
Balog Sándor
Balacsis Viktor
Barna János
Barnéh Béla
Bauer Oszkár
Bergman Mór
Bernhardt József
Biringer Gyula
Bodrogi József
Böhm (O Brien) Markus
Dániel Nándor
Dévai Sándor
Dezsöfi István
Dezsöfi László
Domány Győző
Dönnert Antal
Erős (Ehrmann) Muki
Faludi (Klein) Zsigmond
Filep Sándor
Fodor Ernő
Gábor Ernő
Gábos Géza
Galambos Elemér
Gallai Jenő
Geiger Izsó
Gergely (Rózsa) Lajos
Gerő Jenő (Szöke Szakál)
Goldmann Jenő
Göndör Ferenc
Göndör Miklós
Grell Mihály
Grünzweig (Gonda) Lipót
Guttman Vilmos
Halada Ferenc
Harsányi Rezső
Hauser Gyula
Herbst Náthán
Hergotti Stanislaus
Huber Sándor
Hunyadi Emil
Jaulus Mór
Iczkovits Károly
Ispász Péter
Kálmán Lajos
Karabin József
Kastyák Ferenc
Kenedi (Grün) Dezső
Kiss László
Klein Ferenc
Kollmann (Kardos) Oszkár
Kormos Hugó
Köczög János
Könyöt Adolf
Könyöt Alfons
Könyöt Arthur
Könyöt Oszkár
Könyöt Sándor
Kövári (Kalk) Lajos
Kövári (Kalk) Vilmos
Kraut (Tuark) Dezső
Lax Rezső
Lendvai Jenő
Lengyel Gyula
Lévai Andor
Löwinger Lajos
Mach Zsiga
Mack Zsigmond
Majdik Alajos
Margó Zsigmond
Máté Sándor
Meck Ferenc
Morgenroht Károly
Morgenstern Zsiga
Moritz Laci
Nádor Zsigmond
Nagy Jenő
Novák Mihály
Pettes Joachim
Picard Jean
Pintér Mihály
Princz Ede
Purczeld József
Radó Sándor
Reisner Ferenc
Rittka Ferenc
Roland (Lang) Róbert
Rónai Bertalan
Roos Ignatz
Rosée Jenő
Sándor József
Sárai Sz. Károly
Schachter Paul Jacques
Schlesinger Jenő
Sarkadi András
Sas Naci
Schmidterer Lehel
Schmidt János
Schneeberger Ede
Steinberger Izsó
Schosberger Mór
Schultheis Miksa
Schönberger Miksa
Steiner (Simai) Ede
Silberstein (Golem) Jakab
Simai István
Sipos Gyula
Schwartz Manó
Strasser Béla
Szajka Róbert
Székely Márton
Székely (Kulini)
Szemere Gyula
Szepesi Sándor
Szepesi Vilmos
Szerémi (Stern) Izsó
Sziklai Benő
Szirmai Vilmos
Stutzbart László
Stutzbart Mátyás
Tacianu (Lehotzki) Sándor
Tamási József
Tautz Károly
Tok Demeter
Tuma Erwin
Tyll József
Ujvári Ferenc
Vass Feri
Vasvári Adolf
Várad (Weiss) Arthur
Várad (Mandel) Géza
Vécsei (Weisz) Miklós
Vidos Jenő
Virág J. Pál
Wagner Lajos
Weiss Lajos
Widmayer Gusztáv
Widmayer Frigyes
Wolfertsberger Cajetán
Wollner Arthur
Wollner Gyula
Zalai Lipót
Zöldi Márton.